

Didingų kultūros rūmų istoriją atgaivino išsaugota atidarymo juosta

Lina Juškaitienė
lina.mlaikas@gmail.com

Beveik bendraamžė. Tokia yra daugiau nei 40 metų skaičiuojanti simbolinė juosta, išsaugota Jurbarko kultūros darbuotojų, ir atgaivinti kultūros namų istoriją: nuo statybų pradžios iki atidarymo iškilnių. Šioji austa juosta nukelia į 1979 metų gruodžio 28 dieną, Naujųjų metų išvakares, kuomet, ją perkirpus, visuomenei duris atvėrė naujasis kultūros namų pastatas. Išlikusi ir išsaugota ne tik ši juosta, specialiai atidarymo iškilimams užsakyta tuometiniame Kauno audimo fabrike. Kultūros centro nuotraukų lobynuose saugomos ir nespaltos nuotraukos, kuriose įamžintas ir pats šios juostos perkirpimo momentas. Taip simboliškai atidaryti nauji Jurbarko kultūros namai, tapę tuomet, šalies okupacijos metais, moderniausi ir, ko gero, brangiausiai kainavusiu Jurbarko statiniu. Daugiau nei dvejus metus trukusios statybos, kurioms buvo išleista beveik 1 mln. rublių. Sprendžiant iš likusių įrašų, pastato statybos kainavo keliais šimtais tūkstančių rublių daugiau nei buvo suplanuota, statybos užsitęsę pusmečiu ilgiau.

Metraštininkai

Išlikę ir užrašai apie statybas, ir atidarymo šventę – pastato istorija Jurbarko kultūros centre kruopščiai kaupiama ir saugoma, kas laikui bėgant yra ir bus viešai pristatoma visuomenei. Visai gali būti, kad pastate, jau pasibaigus remontams, bus eksponuojama ir minėta atidarymo juosta, kuri kol kas glaudžiasi Jurbarko kultūros centro direktorės kabinete. Režisierius Gintaras Zareckas ir ūkio dalies vedėja Skaidra Pažereckaitė, kuriuos galima vadinti Jurbarko kultūros centro metraštininkais, juokavo, kad buvo išsiganę ieškodami tos juostos – baiminosi, kad per kraustynes bei remontus galėjo ir pasimesti. Nusiramino sužinoję, kad šioji yra saugioje vietoje, direktorės kabinete stalčiuje, kur vėl saugiai „atgulė“ po „Mūsų laiko“ fotosesijos.

Daiktai atgaivina prisiminimus. Pastato istorija pasidaro dar įdomesnė. Laikydami rankose juostą bei apžiūrinėdamas senas nuotraukas. Gintaras atkreipia dėmesį, kad kultūros centro pastatas dabar atrodo visai taip pat, kaip prieš 40 metų, atkreipia dėmesį į nuotraukose įamžintą miesto panoramą – atidarymo iškilnių fone, naujojo kultūros namų prieigose, rikiuojasi mediniai namukai. Medinis namas stūksa ir dabartinės savivaldybės pastato vietoje. Jis pats mintimis nusikelia į tuos laikus, kai prie Jurbarko kultūros centro pastato nešlamėjo berželiai – paaiškėja, kad jis buvo vienas iš tų, kuris juos ir sodino. Skaidra primena apie kul-

Tradicinę juostelę perkerpa LTSR kultūros ministras J. Bielinis, šalia – LKP Jurbarko RK sekretorius J. Bandzevičius. Jurbarko kultūros centro archyvo nuotraukos.

tūros namų interjero detales, kurios taip pat turi savo įdomią istoriją... Kada nors papasakosime ir apie tai.

Statybų istorija

Dabar metas susipažinti su statybomis. Dabartinis kultūros centro pastatas, visuomenei atidarytas 1979 m. gruodžio 28 dieną, pradėtas statyti 1977 metų lapkričio mėnesį. Yra žinoma, kad Kultūros namų projektą paruošė Miestų statybos projektavimo instituto Kauno filialas (projekto autorius architektas R. Šileika, autorinė priežiūra – architektė D. Greblikienė). Statė kultūros namus Kauno statybos tresto ir Jurbarko statybos valdybos statybininkai. Darbus buvo numatyta baigti 1979 m. liepos 1 dieną, bet nespėta, baigta pusmečiu vėliau. Pirmuosius darbus, pamatų montavimo, atliko Stepono Kemėžos vadovaujama penkių žmonių brigada: Stasė Majauskienė, Liucijus Špatkauskas, Jonas Butkus, Anelė Kemėžienė.

Kas kaltas dėl užsitęsusių statybų

Išlikę įrašai su paaiškinimais, kodėl užsitęsė statybos. Pradėjus statybos darbus, teko reikšti priekaištus projekto autoriams – Kauno miesto projektavimo institutui, „mat šie siūlė vestibulio ir kitas patalpas tik išstikuoti ir išbaltinti, kitaip sakant, pamiršo apdailos darbus“. Projektas buvo peržiūrėtas, padaryti reikiami pataisymai, išskirtos papildomos lėšos šioms darbams atlikti. Be to, rasta projektuotojų klaidų, apskaičiuojant sąmatinę vertę. „Bet tai, kas minėta – maža dalis bėdų. Apie tris ketvirtadalius kaltės, kad statynys nebus atiduotas laiku šeiminkams, turėtų prisiimti patys statybininkai“, – rašoma tų laikų dokumentuose. Konstatuojama, kad vietoj planuotos sąmatinės vertės 790 tūkst. rublių, prireikė net 980 tūkst. Štai tokie paaiškinimai, kodėl kultūros namų atidarymo buvo

laukiama maždaug pusmečiu vėliau negu planuota. Pusmečiu vėliau, bet „patalpos pasipuoš Dvarčionių plytelėmis, dolomito plokštelėmis, terazininiu ir granitiniu tinku, pakabinamomis lubomis.“

Dirbo ne tik Jurbarko ir Kauno statybininkai

Prie naujojo pastato plūso ne tik statybininkai. Statyti naujuosius kultūros namus statybininkams padėjo įmonių, įstaigų ir organizacijų jaunimo brigados, rajono kultūros, švietimo darbuotojai. Be jurbarkiečių (vyr. darbų vykdytojas Jonas Jockaitis, statybos meistras R. Zokaitis), dirbo Šiaulių elektros montavimo darbų valdyba Nr. 6. kauniečiai – inžinerinių statybos darbų valdyba Nr. 12; statybos montavimo darbų valdyba Nr. 6 (santehnikai); žemės darbų valdyba Nr. 14; kilnojama mechanizuota kolona Nr. 135 (telefonų ir radijo ryšiai). Kultūros namų apdailos darbus vykdė Kauno spec. apdailos darbų valdybos Nr. 8 statybininkai, vadovaujami darbų vykdytoju Teodoru Baranovu. Dažytojų brigadai vadovavo Juozas Bartusevičius su 27 metų dažytojo darbo stažu. Dailidžių brigadai vadovavo kaunietis Vytautas Zyklus, kurio darbo stažas statybose buvo 17 metų, įvertintas garbės raštais, pinigineis premijomis.

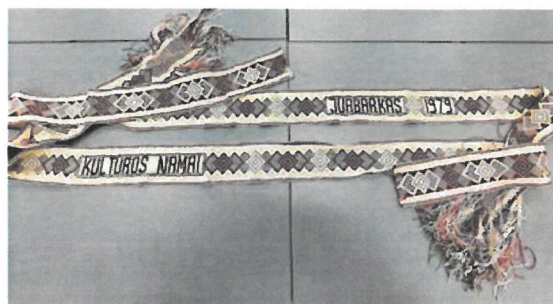
Pastatą tvarkyti turėjo ir kultūros darbuotojai

Pastato statybas prižiūrėjo ne tik tuometiniai rajono vadovai, bet ir atvažiavę šalies kultūros sovietiniai funkcionieriai – rašoma, kad kultūros namų statybos reikalais į Jurbarką buvo atvykęs Ministrų tarybos plano komisijos pirmininkas A. Drobnys, kultūros ministro pavaduotojas J. Glemža. Naujo statinio kokybę rūpinosi SMT „Kauno statyba“ valdytojo pavaduotojas Miežys. Taip visų bendromis pastangomis naujųjų Jurbarko kultūros namų statyba baigta rudenį. 1979 m. spalio 31 d. valstybinė komisija labai gerai vertinusi priėmė naujuosius Jurbarko kultūros namus. Kultūros namuose pradėjo šeiminkauti tikrieji šeiminkai – kultūros darbuotojai, kuriems, pasirodė, taip pat teko atlikti daug darbų, tokių kaip patalpų išvalymas, kabinetų įrūšimas, baldų sustatymas, techninių priemonių sumontavimas, užuolaidų, drapiruotųjų pasiuvimas ir pakabinimas ir kt. Prie tvarkymo darbų prisidėjo ir saviveiklininkai. 1979 metų gruodžio 28 dieną įvyko naujųjų kultūros namų atidarymas. Juostelę kirpo svečias iš Vilniaus, tuometinis Kultūros ministras. Būtent tą dieną įvyko pirmasis renginys didžiojoje salėje – šventinis kultūros namų koncertas su politikų kalbomis, garbės raštų įteikimais, sveikinimais – scenoje sukosi jungtinės vietinių saviveikli-

--- nukelta į 10 psl. ---

Į kultūros namų atidarymo šventę susirinko gausus būrys žiūrovų, kurie stebėjo pirmuosius pasirodymus.

Šioji austa juosta nukelia į 1979 metų gruodžio 28 dieną, Naujųjų metų išvakares, kuomet, ją perkirpus, visuomenei duris atvėrė naujasis kultūros namų pastatas. Lina Juškaitienės nuotraukos.

Režisierius G. Zareckas, Jurbarko kultūros centro metraštininkas, buvo išsiganęs, kad per kraustynes, bei remontus juostos galėjo pasimesti bet jos buvo saugioje vietoje, direktorės kabinete.

Didingų kultūros rūmų istoriją atgaivino išsaugota atidarymo juosta

Kultūros darbuotojai atsisveikina su senuoju kultūros pastatu. Senas medinis pastatas, išlikęs tik nuotraukose ir vyresnių jurbarkiečių atmintyje (dabar toje vietoje stūkso prekybos centras „IKI“, – aut. past).

--- atkelta iš 9 psl. ---

ninkų pajėgos bei jau tada žinomas šokių ir dainų ansamblis „Lietuva“.

Atsisveikino su senuoju pastatu

„Ši diena buvo atmintina daugeliui jurbarkiečių, ypač saviveiklininkams, kurie tautiniais drabužiais apsirėngę rinkosi į senuosius – dabar tokius liūdus ir neišvaizdžius kultūros namus. Atsisveikinti“, – išlikęs įrašas apie atidarymo dieną. Išlikusios ir nuotraukos, ir aprašymas, kaip buvo atsisveikinta su senaisiais kultūros namais, ir kaip vyko atidarymo šventė.

Tautiniais drabužiais pasipuošę saviveiklininkai pirmiausiai susirenka senuose kultūros namuose – senas medinis pastatas, išlikęs tik nuotraukose ir vyresnių jurbarkiečių atmintyje (dabar toje vietoje stūkso prekybos centras „IKI“, – aut. past). Kultūros darbuotojai atsisveikina su senuoju kultūros pastatu. Į pastatą paskutinį kartą susirenka saviveiklininkai. Pirmiausiai užgroja kultūros darbuotojai. Į paskutinį dūdioriai. Į susirinkusius kreipiasi Jurbarko rajoninių kultūros namų direktorius A. Liaugaudas. Jo žodžiais, šis senas medinis pastatas daug reiškia jurbarkiečiams, kad ne vienai kartai primena šokių vakarus, gerų įspūdžių po ne taip dažnai Jurbarką lėpinusių teatrų spektaklių ar savojo liaudies teatro premjeras. Čia žiūrėta nemaža koncertų, satyros ir humoro vakarų, čia šventos įspūdingiausios literatūrinės šventės. Sutikta ir išlydėta garbių svečių – dailininkų, rašytojų, valstybės veikėjų, mokslininkų. „Ir nors ne kartą skundėmės, jog darosi ankšta, jog jau dūsta čia besiplečianti rajono kultūra, meno saviveikla, dosniai mynėme šį slenkstį“, – tada kalbėjo jis. „Atsisveikinant bei uždarant šias duris, norisi pasakyti: lik sveikas, senasis pastate. Tu dorai ir ištikimai tamavai žmonėms“, – kalbėjo A. Liaugaudas. Paskutinį kartą pasisuka raktas senųjų kultū-

Linksmo maršo kviečiama saviveiklininkų eiseną patraukia Dariaus ir Girėno (tada – V. Kapsuko) gatve, kur „šiuolaikinėmis formomis puikuojasi ištaigingas naujas rūmas“.

Tautiniais drabužiais pasipuošusios merginos šoka pasveikinimo šoki „Kepurinę“.

ros namų duryse ir linksmo maršo kviečiama saviveiklininkų eiseną patraukia Dariaus ir Girėno (tada – V. Kapsuko) gatve, kur „šiuolaikinėmis formomis puikuojasi ištaigingas naujas rūmas“.

Šventė prie naujojo pastato

Prie naujojo pastato jau laukia gausus būrys jurbarkiečių. Tautiniais drabužiais pasipuošusios merginos šoka pasveikinimo šoki „Kepurinę“. Atžingsniuoja rajono vadovai, svečiai iš Vilniaus. Žodį taria tuometinis rajono vadovas A. Zairys. Jis primena, kad „tik vieneri metai skiria

nuo džiaugsmingų akimirklų, kurias išgyvenome stovėdami ant didžiausio Lietuvoje tilto per Nemuną (atidarytas eismui 1978 m. lapkritį, – aut. past). Dar neišblėso pasididžiavimo ir padėkos statybininkams jausmas ir įspūdžių margumynas. O štai ir vėl susirinkome į didumai anai priylgančią šventę“, – kalbėjo jis, pabrėždamas apie brangią, beveik milijoninės vertės naujametinę dovaną Jurbarkui. „Nuo šiandien čia kas vakarą skambės daina, suksis linksmos šokėjų poros, nenutils širdį pavergiantis scenos aktorių žodis. Nenuobodžiaus jurbarkietis žiūrovas ir nepavydės savo kaimynams. Tikiu,

Starybininkų triušą prie šio atsakingo objekto aptaria Jurbarko statybos valdybos viršininkas L. Vyšniauskas, kuris vėliau įteikia šių rūmų šeiminkams simbolinį raktą, linki „sėkmingai sėti gėrio ir grožio sėklą jurbarkiečių širdyse“.

Atidarymo metu pagerbti kultūros darbuotojai, statybininkai ir kiti kultūros aktyvistai.

kad dabar Jurbarko neaplenks nė vienas gastroluojantis respublikos kolektyvas“, – tada kalbėjo A. Zairys, šį modernų statinį vadindamas pirmuoju ryškiu mieste naujojo centro elementu. Padėkojęs visiems, prisidėjusiems prie šio statinio statybų, A. Zairys paprašė tuometinį kultūros ministrą J. Bielinį perkirpti juostelę. Tuomet užgroja birbynė, kviesdama visus į naujųjų rūmų vidų. „Pasklinda jurbarkiečiai vestibuliais, koridoriais, grožisi skoningu interjeru, žiūrovų sale, kuri ir šįkart vos besutalpina visus, norinčius dalyvauti iškilmėse – toks didelis susidomėjimas“, – rašoma tų laikų liudininkų.

Sveikinimai ir padėkos

Į didžiąją sceną lipa sveikinimo žodį tarti tų laikų šalies ir vietiniai funkcionieriai, kaimynai iš Raseinių, dainų ir šokių ansamblio „Lietuva“ meno vadovas Pr. Budrius ir vyr. baletmeisteris J. Lingys, kiti atsakingi darbuotojai, Kauno statybos tresto darbuotojai.

Statybininkų triušą prie šio atsakingo objekto aptaria Jurbarko statybos valdybos viršininkas L. Vyšniauskas ir, įteikdamas šių rūmų šeiminkams simbolinį raktą, linki „sėkmingai sėti gėrio ir grožio sėklą jurbarkiečių širdyse“. Tuometinis

Kultūros ministras J. Bielinis pasiūlydžia tuo, kad „pasiaukojančio statybininkų darbo dėka pradeda savo gyvavimą naujieji kultūros rūmai, kad juose galės koncertuoti profesionalūs respublikos kolektyvai“, įteikdamas Kultūros ministerijos kolegijos garbės raštus statybininkams ir kultūros aktyvistams. Šie apdovanojimai įteikiami Jurbarko statybos valdybos betonuotojui L. Špatkauskui, brigadininkui S. Kemežai, A. Zairiui ir rajono kultūros skyriaus vedėjai L. Norkaitienei. Garbės raštai įteikiami ir nemažam būriui statybininkų.

Sveikino ir atminimo dovanas įteikė „Lietuvos“ ansamblio vyr. baletmeisteris J. Lingys, kaimynai iš Raseinių, linkėdami, kad „daina prie Nemuno būtų vis skambesnė, šokis smagesnis, sceninis žodis – itaigėsnis“, į ką kultūros namų šeiminkai atsakė, kad jie nežada šiems rūmams tylos.

Dabar jurbarkiečiai ir miesto svečiai bei ypač kultūros darbuotojai laukia kito atidarymo. Didžioji salė įrengta, tačiau dar nebus atidaryta visuomenei. Tam reikia bent 400 tūkst. Eur. Kultūros centro pastate vyksta remonto darbai, remonto istorija bus ilga. Kai jis baigsis, bus tikra šventė.